

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024/2025 – 2027/2028

(skrajne daty)

Rok akademicki 2026/2027

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Odpady przemysłowe i komunalne w środowisku
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Przyrodniczych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Kolegium Nauk Przyrodniczych Instytut Nauk Rolniczych, Ochrony i Kształtowania Środowiska
Kierunek studiów	Ochrona środowiska
Poziom studiów	pierwszy stopień
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok III, semestr 5
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	prof. dr hab. Joanna Kostecka
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	prof. dr hab. Joanna Kostecka, dr hab. Mariola Garczyńska, prof. UR

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Zajęcia terenowe	Liczba pkt. ECTS
5	14							6	2

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku),

Wykład: zaliczenie z oceną
zajęcia terenowe: zaliczenie bez oceny

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza z zakresu ekologii i ochrony środowiska
--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	zapoznanie studentów z podstawowymi grupami odpadów, ich pochodzeniem, oddziaływaniem oraz założeniami zrównoważonej gospodarki odpadami i koncepcją retardacji przekształcania zasobów
C ₂	zapoznanie studentów z funkcjonowaniem gospodarki odpadami w wybranych obiektach
C ₃	kształcenie umiejętności ograniczania odpadów w życiu codziennym
C ₄	nabycie przez studentów umiejętności krytycznej analizy przykładów organizacji gospodarki odpadami oraz opracowania raportów z odwiedzanych obiektów
C ₅	uwrażliwianie studentów na problemy związane z powstawaniem i ograniczaniem odpadów
C ₆	nabycie przez studentów nawyku weryfikacji informacji w zakresie przekazywanych przez media informacji dotyczących odpadów

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	wyjaśnia pojęcia: Ustawa o odpadach, KPGO, CP, cykl życia produktu, GOZ, charakteryzuje rodzaje odpadów i źródła ich powstawania, wyjaśnia negatywny wpływ odpadów niebezpiecznych na zdrowie człowieka i środowisko	W03 W05 W09
EK_02	przedstawia obecny i pożądany model gospodarowania odpadami oraz charakteryzuje koncepcję retardacji przekształcania zasobów	W03 W05
EK_03	charakteryzuje możliwości ograniczania produkcji odpadów w odwiedzonych obiektach	W07 W09
EK_04	poprawnie ocenia zagrożenie ze strony różnych źródeł odpadów	U04
EK_05	rozpoznaje możliwości ograniczania odpadów w życiu codziennym zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i retardacji przekształcania zasobów oraz rozpoznaje i prezentuje przykłady czystszej produkcji	U04 U06
EK_06	poprawnie ocenia dobór sposobów zagospodarowania odpadów w wybranych zakładach przemysłowych jak również funkcjonowanie spalarni odpadów niebezpiecznych i składowiska odpadów	U04 U06
EK_07	przygotowuje raport z funkcjonowania i prowadzenia gospodarki odpadami w odwiedzanych obiektach	U04 U06

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

EK_o8	Student ma świadomość odpowiedzialności za prawidłową gospodarkę odpadami w regionie w którym funkcjonuje i działa	Ko3
-------	--	-----

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Przykłady przekształcania zasobów w działalności przemysłowej i komunalnej, dlaczego potrzebujemy zrównoważonego rozwoju i zrównoważonej gospodarki odpadami
Pojęcie odpadu. Katalog odpadów, źródła w środowisku (przemysł, rolnictwo, leśnictwo, urbanizacja, łowiectwo, wędkarstwo, turystyka i inne). Uciążliwość odpadów dla środowiska, retardacja przekształcania zasobów – czy uzasadniona?
Organizacja systemu gospodarki odpadami. Krajowy plan gospodarki odpadami (KPGO). Założenia CP, cykl życia produktu, gospodarka o obiegu zamkniętym (GOZ)
Charakterystyka odpadów komunalnych, odpady niebezpieczne: ZSEE, odpady farmaceutyczne, azbest i inne
Recykling organiczny, fermentacja, kompostowanie i wermikompostowanie
Ekoprojektowanie dla gospodarki odpadami – zrównoważony styl życia

B. Problematyka zajęć terenowych

Treści merytoryczne
Analiza metod ochrony środowiska przed odpadami na przykładzie zakładu WSK Rzeszów
Gospodarka odpadami w elektrociepłowni Rzeszów
Gospodarka osadami w Stacji Uzdatniania Wody w Zwięzycy
Funkcjonowanie spalarni odpadów niebezpiecznych – „Ekotop” Spółka z o.o. w Rzeszowie
Składowisko odpadów

3.4 Metody dydaktyczne

wykład: wykład z prezentacją multimedialna

zajęcia terenowe: obserwacje terenowe, praca w grupach, opracowanie raportu

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	Kolokwium z pytaniami otwartymi	w
EK_02	Kolokwium z pytaniami otwartymi	w
EK_03	Raporty z odbytych ćwiczeń terenowych, kolokwium z pytaniami otwartymi	w, z. terenowe
EK_04	Raporty z odbytych ćwiczeń terenowych, kolokwium z pytaniami otwartymi	w, z. terenowe
EK_05	Raporty z odbytych ćwiczeń terenowych, kolokwium z pytaniami otwartymi	w, z. terenowe
EK_06	Raporty z odbytych ćwiczeń terenowych	z. terenowe

EK_07	Raporty z odbytych ćwiczeń terenowych	z. terenowe
EK_08	Kolokwium z pytaniami otwartymi, obserwacje w trakcie zajęć	w, z. terenowe

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

<p>Wykład: zaliczenie z oceną Ćwiczenia terenowe: zaliczenie bez oceny Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się. Zaliczenie ćwiczeń terenowych pozwala na przystąpienie do zaliczenia przedmiotu. O zaliczeniu ćwiczeń terenowych decyduje liczba punktów ze sprawozdań (>50% maksymalnej liczby punktów). O zaliczeniu przedmiotu decyduje liczba punktów uzyskanych z kolokwium (pytania otwarte) (>50% maksymalnej liczby punktów): (dst 51-59%; dst plus 60-69 %; db 70-79%; db plus 80-89%; bdb 90-100%).</p>
--

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	20
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego	udział w zaliczeniu -2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta	przygotowanie do zaliczania wykładów - 5 przygotowanie sprawozdań - 10 przygotowanie do testu zaliczeniowego- 15
SUMA GODZIN	52
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa: Ustawa z dnia 14.12.2012 r. o odpadach. Dz.U. 2013 poz. 21 Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022. www.mos.gov.pl Rosik-Dulewska C. 2020. Podstawy Gospodarki Odpadami. Wyd. Nauk. PWN Warszawa</p>
<p>Literatura uzupełniająca: Kostecka J., Koc-Jurczyk J., Garczyńska M. 2016. Poszukiwania nowych form aktywności na rzecz organizacji zrównoważonej gospodarki odpadami komunalnymi. Polish Journal for Sustainable Development. 20, 105-117. Kostecka J., Koc-Jurczyk J., Brudzisz K. 2014. Gospodarka odpadami w Polsce i Unii Europejskiej. Archiwum Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami, 16(1), 1-10. Kostecka J., Koc-Jurczyk J. 2010. Odpady niebezpieczne a problem retardacji przekształcania zasobów przyrodniczych. (W): Retardacja Materialnego Przekształcania Zasobów Przyrodniczych. Kostecka J. (red.) Studia Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN, 242, 168-185.</p>

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej